

Kako živeti in delati z nevarnimi snovmi ali KEMIJSKA VARNOST

Vse avtorske pravice so pridržane.

Gradiva ni dovoljeno razmnoževati ali razpošiljati v kakršnikoli obliki brez predhodnega pisnega dovoljenja avtorice.

Mag. Andreja Bačnik, Zavod RS za šolstvo

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

10 let POSVETOV KEMIJSKA VARNOST ZA VSE:

1. **Kemijska varnost za vse**, Ptuj, 2009
2. **Kemijska varnost živil in predmetov splošne rabe**, Izola, 2010
3. **Pesticidi, okolje in mi**, Murska Sobota, 2011
4. **Biomonitoring** – spremljanje onesnažil v ljudeh, Novo mesto, 2012
5. **Strupene kovine v okolju in v nas**, Celje, 2013
6. **Toksikovigilanca** – spremljanje in obvladovanje zastrupitev s kemikalijami, Ig, 2014
7. **Zdravila v odpadkih** - nevarne kemikalije v okolju, Maribor, 2015
8. **Nanovarnost** – ali smo dovolj previdni z *nano*? Izola, 2016
9. **Kemijska (ne)varnost okolja**, Lukovica, 2017
10. **Varno ravnanje z nevarnimi snovmi za zdrava delovna mesta in okolje**, Laško, 2018

Če nas je bilo tedaj 30...

... nas je danes 300 in ...

Vedno začnemo in končamo s vprašanjem:

KAJ JE KEMIJSKA VARNOST?

KEMIJSKA

- OPREDELITEV KEMIJSKEGA → SNOVI/KEMIKALIJ
→ KSENOBIOTIKOV → NEVARNIH KEMIKALIJ

VARNOST

- OPREDELITEV VARNOSTI → NEVARNOSTI →
TVEGANJA

KEMIJSKA
VARNOST

- OPREDELITEV KEMIJSKE VARNOSTI (ne
kemofobije) za ŽIVLJENJE in DELO

**Ali je slika po vašem
mnenju povezana s
kemijsko varnostjo?**

DA

NE

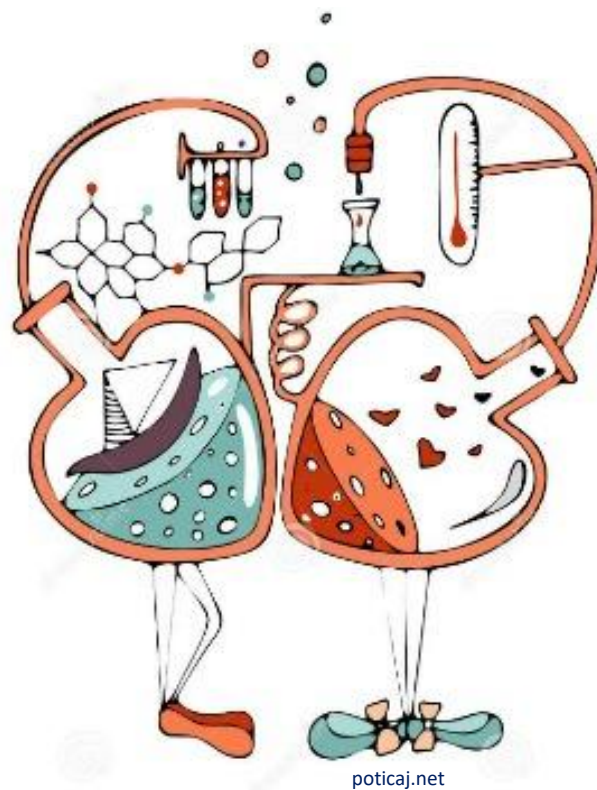

SE KEMIJSKA **VARNOST TIČE SAMO KEMIKOV, KEMIJSKIH** LABORATORIJEV

KEMIJA

KAKŠEN JE VAŠ (NAŠ) ODNOS DO KEMIJE?

Public attitudes to chemistry

The first national, in-depth study on how the UK public thinks and feels about chemistry, chemists and chemicals.

For more information rsc.li/pac

84% of the UK public agreed that chemists make a valuable contribution to society

But only

12% of the chemists we interviewed thought the public would have said so

62% of the UK public agreed that jobs in chemistry are interesting

But only

27% of the chemists we interviewed thought the public would have said so

88% of the UK public said chemists are approachable

But only

20% of the chemists we interviewed thought the public would have said so

People are positive about chemistry's contribution to society

59%

of the public believe the benefits of **chemistry** are greater than any harmful effects

55%

of the public believe it is important to know about **chemistry** in their daily life

72%

agree that **chemistry** research and developments make a direct contribution to economic growth in the UK

55%

for **science***

72%

for **science***

76%

for **science***

Most people can't think of chemistry beyond their school memories

When I talk about chemistry what comes to your mind? Top 5 answers

People strongly associate chemists with pharmacists

When I talk about a chemist what comes to your mind? Top 5 answers

Lack of confidence and feelings of inferiority could explain the absence of emotional connection with chemistry

School put me off...

Chemistry

25% agree

48% disagree

23% neither agree nor disagree

4% don't know

Science*

24% agree

63% disagree

13% neither agree nor disagree

1% don't know

I don't feel confident enough to talk about chemistry

Public attitudes to chemicals

Although there are some concerns about chemicals, these do not affect people's views on chemistry

60%

of the public agreed that "everything is made of chemicals"

70%

of the public agreed that "everything including water and oxygen can be toxic at a certain dose"

67%

of the public disagreed that "all chemicals are man-made"

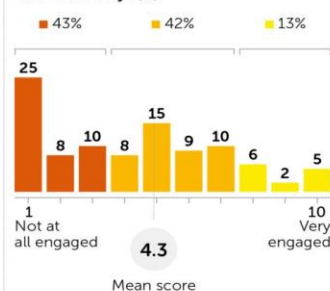
Public perceptions of chemistry are more positive than chemists expected

How do you feel about chemistry? (%)**

People don't have an emotional connection with chemistry

How engaged or interested are you with chemistry? (%)

Overall engagement is fairly low

People are interested in finding out more about chemistry, especially how it relates to their everyday life

How interested people are in finding out more about the role of chemistry in...

65% feeding world population

68% developing clean water technology

63% developing renewable energy technologies

Public attitudes to chemistry is a study conducted by TNS BMRB on behalf of the Royal Society of Chemistry. TNS BMRB conducted qualitative research followed by 2,104 face-to-face interviews with UK adults aged 16+. Interviews were conducted between 13 and 25 February 2015 on the TNS omnibus. For more details on the methodology and data visit rsc.li/pac
 *TNS: MORI Public Attitudes to Science 2014
 **Multi-coded questions represent % of respondents who select each category, but respondents can be in more than one category.

„ZAPOVEDI“ KEMIJSKE VARNOSTI ZA VSE

1. Začelo se je s Paracelsus-om ali paradoks strupa... in danes vemo več !

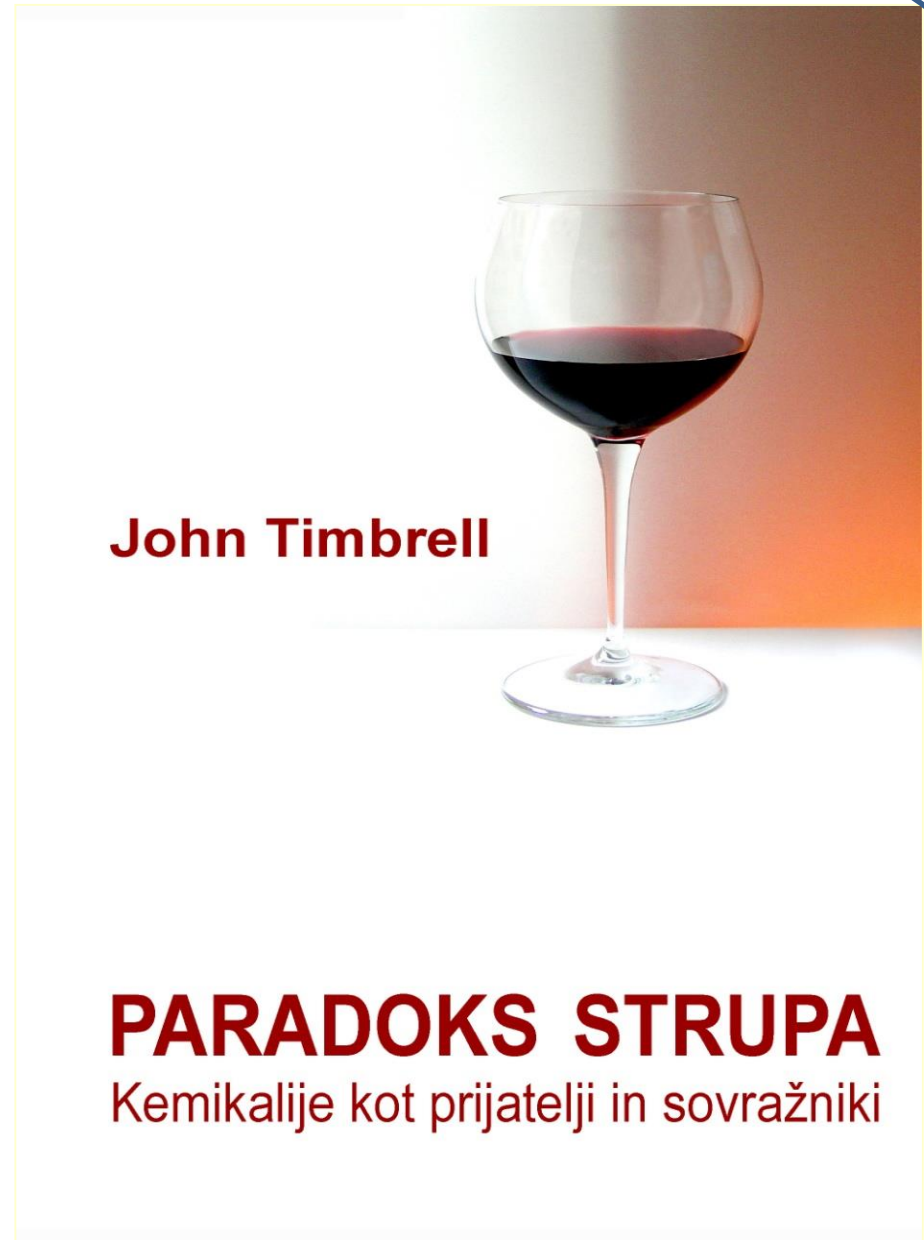
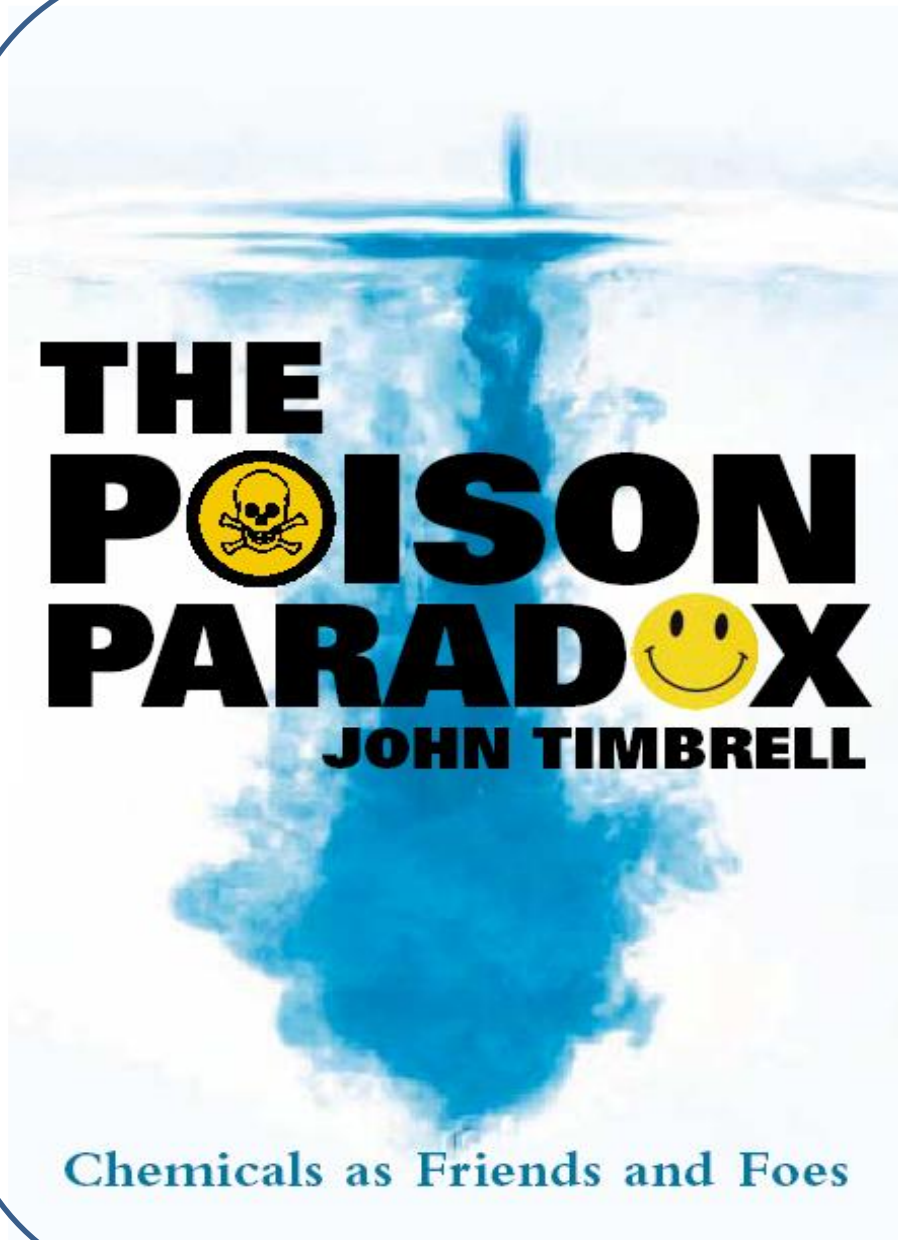

“Vse snovi so strup in nobene ni, ki ni strup.

Le odmerek loči zdravilo od strupa.”

Paracelsus (1493 – 1541)

Danes vemo več...toksikologija...

„ZAPOVEDI“ KEMIJSKE VARNOSTI ZA VSE

1. Začelo se je s Paracelsus-om ali paradoks strupa... in danes vemo več !
2. **Snovi/kemikalije: naravne ali nenaravne, vse so lahko nevarne !**

POVSEM NARAVNO JABOLKO VSEBUJE:

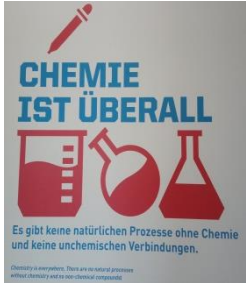

Ingredients: aqua, vegetable oils, sugars, starch, carotene, tocopherol (E306), riboflavin (E101), nicotinamide, pantothenic acid, biotin, folic acid, ascorbic acid (E300), palmitic acid, stearic acid (E570), oleic acid, linolic acid, malic acid (E296), oxalic acid, salicylic acid, purines, sodium, potasium, manganese, iron, copper, zinc, phophorous, chloride, colours, antioxidant.

Produced in: nature. Store in a cool, dry place.

love chemicals | eat chemicals | live chemicals

tapatalc.com

SNOVI

KAJ JE SNOV?

Snovi vs. zmesi!

Snovi vs. kemikalije

vs. ksenobiotiki!

NARAVNE SNOVI

**NEVARNE
SNOVI**

NENARAVNE SNOVI (ksenobiotiki)

Katere snovi so nevarne ?

Nevarna snov ima take **lastnosti**, da predstavlja **VEČJE tveganje** za naše varnost in zdravje...

Nevarna snov je snov,
ki ima **vsaj eno od nevarnih lastnosti**
v skladu s kemijsko zakonodajo!

Katere so nevarne lastnosti snovi ?

„ZAPOVEDI“ KEMIJSKE VARNOSTI ZA VSE

1. Začelo se je s Paracelsus-om ali paradoks strupa... in danes vemo več !
2. Snovi/kemikalije: naravne ali nenaravne, vse so lahko nevarne !
3. **Poznamo nevarne lastnosti snovi, pomagamo si s piktogrami, H-in P-stavki !**

GHS

The Global Harmonization System
of Classification and Labeling

2002
United Nations
formally
endorsed GHS

2012
OSHA revises
their hazard
communication
Standard to
align with GHS

2013
Employees must
be trained on
GHS Requirements
for hazcom by
December 1st

- Understand GHS
- How to navigate
- Recognize hazard
- How to protect y

What is GHS?

2002
United Nations
formally
endorsed GHS

2012
OSHA revises
their hazard
communication
Standard to
align with GHS

2013
Employees must
be trained on
GHS Requirements
for hazcom by
December 1st

In the US,
chemicals are a
\$450 Billion
Business

43 Million
Workers
are affected by chemical hazards

585
Number of
injuries and
illness the revised
GHS standard will
prevent annually

43
Expected number
of fatalities
prevented per
year With the new
GHS standard

What is GHS?

Globally **H**armonized **S**ystem of
Classification and Labeling of
Chemicals – an initiative to improve
employee safety by standardizing:
chemical labels, Safety Data Sheets
and pictograms.

Nevarne (lastnosti) snovi so označene s piktoگرامami

FIZIKALNE NEVARNOSTI

NEVARNOSTI ZA ZDRAVJE

NEVARNOSTI ZA OKOLJE

OZNAČEVANJE NEVARNIH KEMIKALIJ

ZDRAVJU NEVARNE LASTNOSTI

♦ **AKUTNA (TAKOJŠNJA) STRUPENOST** (zelo škodljivi učinki, ki se pojavijo po vnosu kemikalij preko kože, preko ust ali pri vdihavanju)

♦ **PREOBČUTLIVOST DIHAL**
♦ **MUTAGENO** za zarodne celice (takšne kemikalije lahko povzročijo dedne spremembe)
♦ **RAKOTVORNO** (takšne kemikalije lahko povzročijo raka)
♦ **STRUPENO ZA RAZMNOŽEVANJE** (takšne kemikalije škodljivo vplivajo na plodnost in na razvoj potomcev)
♦ **SPECIFIČNA STRUPENOST** za posamezne organe (bolj škodljivi učinki)
♦ **NEVARNO PRI VDIHAVANJU**

♦ **AKUTNA (TAKOJŠNJA) STRUPENOST** (škodljivi učinki, ki se pojavijo po vnosu kemikalij preko kože, preko ust ali pri vdihavanju)
♦ **DRAŽENJE** kože, oči
♦ **PREOBČUTLIVOST** kože
♦ **SPECIFIČNA STRUPENOST** za posamezne organe (manj škodljivi učinki)
♦ **DRAŽENJE DIHAL**
♦ **NARKOTIČNI UČINKI** (takšne kemikalije lahko povzročijo omamljenost)

♦ **JEDKOST** za kožo (takšne kemikalije razjedajo kožo)
♦ **HUDE POŠKODBE** OČI

OKOLJU NEVARNE LASTNOSTI

♦ **NEVARNO ZA VODNO OKOLJE**

Uporabljal v zračenem prostoru!

Ne mešaj!

Beri etiketo!

Pravilno odlagaj odpadke!

Ne uporabljaj v bližini ognja!

OPRODILNI BESEDA
Na etiketi nevarnih kemikalij lahko najdemo opozorilni besedi **NEVARNO** in **POZOR**. Take kemikalije imajo lahko škodljive učinke na ljudi ali na okolje. Kemikalije, ki so označene z besedo **NEVARNO** so bolj škodljive od kemikalij, označenih z besedo **POZOR**.

NEVARNE FIZIKALNE LASTNOSTI

♦ **EKSPLOZIVI**
♦ **BOLJ NEVARNE SAMOREAKTIVNE KEMIKALIJE** (so termično oz. toplotno nestabilne in lahko brez prisotnosti zraka razpadejo, pri tem pa se sprošča toplota)
♦ **BOLJ NEVARNI ORGANSKI PEROKSIDI** (so termično oz. toplotno nestabilni in lahko eksplodirajo, hitro gorijo, so občutljivi na udarce ali trenje...)

♦ **VNETLJIVI** plini, aerosoli, tekočine, trdne snovi
♦ **MANJ NEVARNE SAMOREAKTIVNE KEMIKALIJE** (so termično oz. toplotno nestabilne in lahko brez prisotnosti zraka razpadejo, pri tem pa se sprošča toplota)
♦ **PIROFORNE** kemikalije (v stiku z zrakom se zelo hitro vžgejo)
♦ **SAMOSEGREVAJOČE SE** kemikalije
♦ Kemikalije, ki v stiku z vodo sproščajo **VNETLJIVE** pline
♦ **MANJ NEVARNI ORGANSKI PEROKSIDI** (so termično oz. toplotno nestabilni in lahko eksplodirajo, hitro gorijo, so občutljivi na udarce ali trenje...)

♦ **OKSIDATIVNI** plini, tekočine, trdne kemikalije (ob prisotnosti kisika lahko povzročijo vžig drugih kemikalij)

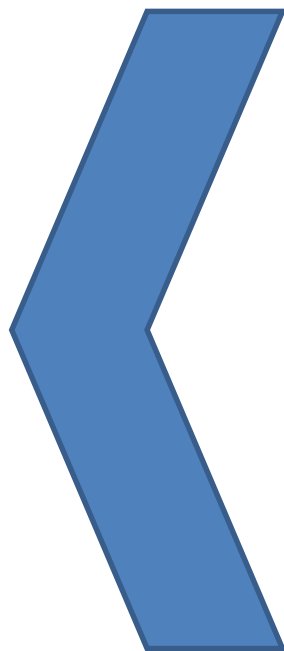
♦ **PLINI POD TLAKOM:** stisnjeni plini; utekočinjeni plini; ohlajeni utekočinjeni plini

♦ **JEDKO** za kovine (takšne kemikalije lahko razjedajo kovine)

Kako prepoznati nevarne (lastnosti) snovi?

PIKTOGRAMI SO PRVO OPOZORILO

BOLJ PODROBNA OPOZORILA
in NAVODILA

stavki o NEVARNOSTI

(H-stavki) in

PREVIDNOSTNI stavki

(P-stavki)

Malce analogije 😊: **H- in P- stavki pa kot**

**piktogrami
so kot**

GHS Label Elements

Signal Words

Hazard Statement

Precautionary Statement

MSDS is now SDS (Safety Data Sheet)

Standardized information on:

Composition

Handling

Potential Dangers

What You Need to Know

- Understand GHS **pictograms & labels**
- How to **navigate** the **SDS**
- **Recognize** hazards
- How to **protect** yourself from hazards

Vir: URSK

„ZAPOVEDI“ KEMIJSKE VARNOSTI ZA VSE

1. Začelo se je s Paracelsus-om ali paradoks strupa... in danes vemo več !
2. Snovi/kemikalije: naravne ali nenaravne, vse so lahko nevarne !
3. Poznamo nevarne lastnosti snovi, pomagamo si s piktogrami, H-in P-stavki !
4. **Presojamo tveganje, ne samo in zgolj nevarne lastnosti snovi !**

Tveganje, ki ga predstavljajo nevarne snovi

Tveganje

Tveganje :

Verjetnost neželenega izida (neželenih učinkov na zdravje), če smo izpostavljeni oz. smo v stiku z nevarno snovjo

Nevarnost

Izpostavljenost

Nevarnost:

Lastnost snovi, na katero ne moremo vplivati

Izpostavljenost:

količina (odmerek)/ koncentracija, čas/pogostnost izpostavljenosti, vrsta/ način

Kaj je tveganje?

„ZAPOVEDI“ KEMIJSKE VARNOSTI ZA VSE

1. Začelo se je s Paracelsus-om ali paradoks strupa... in danes vemo več !
2. Snovi/kemikalije: naravne ali nenaravne, vse so lahko nevarne !
3. Poznamo nevarne lastnosti snovi, pomagamo si s piktogrami, H-in P-stavki !
4. Presojamo tveganje, ne samo in zgolj nevarne lastnosti snovi !
5. **Preventiva je boljša kot kurativa ali strup ni enak strupu !**

Kaj je strup?

... snov, ki (kemijsko) škodljivo vpliva na organizem...

Strupene snovi lahko povzročajo:

→ **AKUTNE ZASTRUPITVE** (takojšnje okvare zdravja),

nastopijo, kadar smo naenkrat izpostavljeni vplivu “večje” količine ene ali več strupenih snovi...

→ **KRONIČNE ZASTRUPITVE** (dolgoročno delovanje in povzročanje okvar, ki niso takoj očitne)

nastopijo, kadar smo dalj časa izpostavljeni vplivu „manjših „ količin strupenih snovi...

AKTUALNO in AKUTNO (Večer, 7.3.2018)

Nekateri smrtonosni strupi

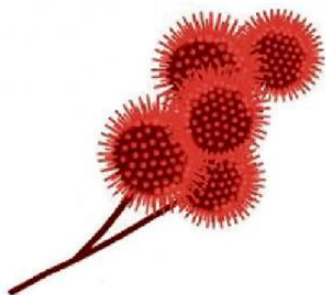
CIANID

Smrtonosni odmerek: 105 mg

V nekaterih oreških in semenih nekaterih vrst sadja

Veže se na železo v rdečih krvničkah in ustavi celično izrabo kisika.

Padec v komo, srčni zastoj

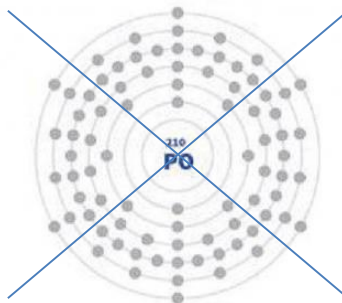
RICIN

5 mg na kg telesne teže

Semena ricinusa oziroma kloščevca (*Ricinus communis*)

Blokira sintezo proteinov in povzroči celično smrt, odpoved organov.

Padec krvnega tlaka, dihalna odpoved

POLONIJ 210

1 mikrogram

Redek naravni element, nastane tudi kot stranski proizvod v jedrskih reaktorjih

Okvari celične strukture, uniči pomembne organe in DNK, poruši imunski sistem.

Počasi napredujoče bolezensko stanje, ki mu sledi hitro poslabšanje, vstop v organe, kostni mozeg

VX

10 mikrogramov

Živčni bojni strup, ne obstaja v naravni obliki

Onemogoči prenos živčnih impulzov med celicami, povzroči nenadzorovano odzivanje žlez in mišic.

Krči, srčna odpoved, izguba zavesti

STRIHNIN

105-150 mg

Semena strihninovca (*Strychnos nux-vomica*)

Zavira delovanje glicina, inhibitornega živčnega prenašalca v hrbtenjači in možganih.

Boleči spastični mišični krči

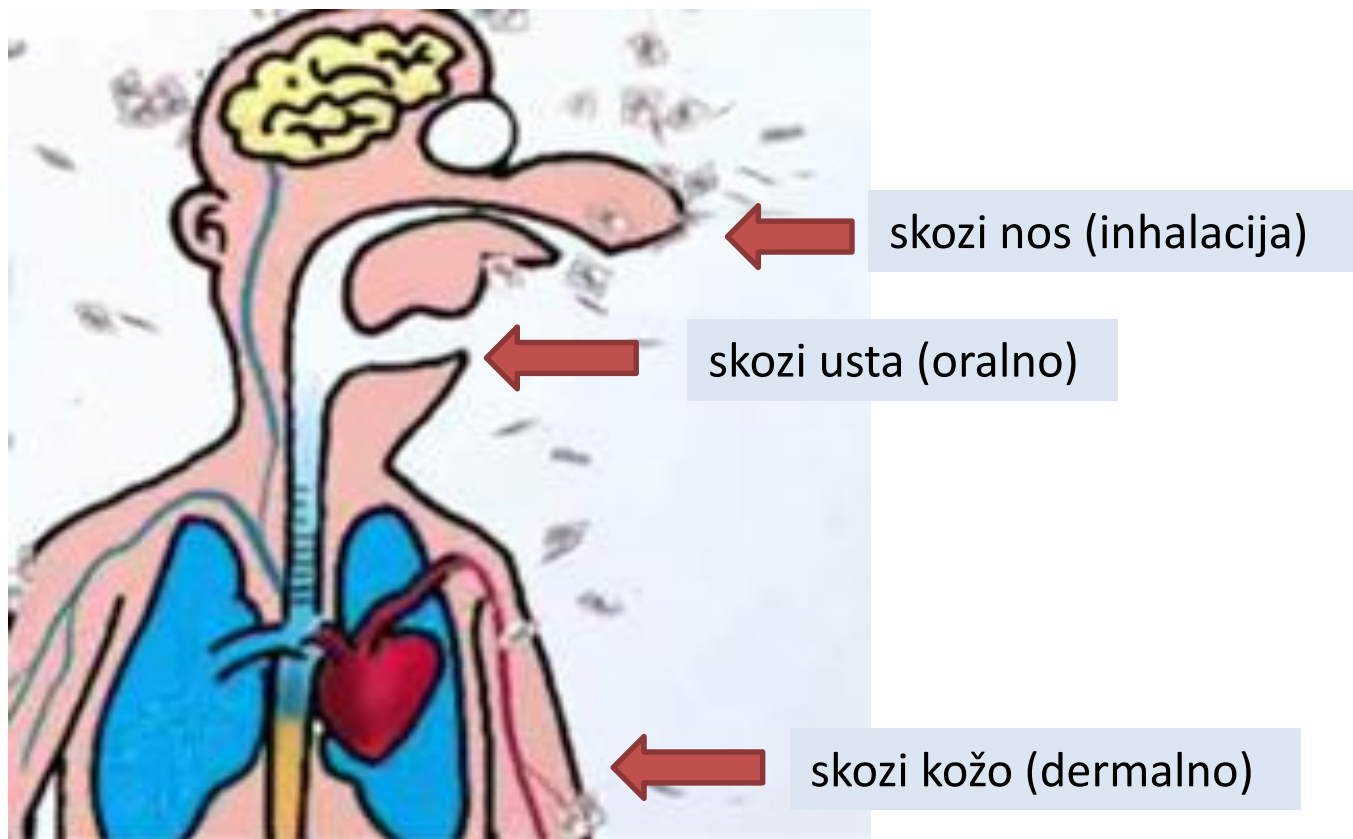
„ZAPOVEDI“ KEMIJSKE VARNOSTI ZA VSE

1. Začelo se je s Paracelsus-om ali paradoks strupa... in danes vemo več !
2. Snovi/kemikalije: naravne ali nenaravne, vse so lahko nevarne !
3. Poznamo nevarne lastnosti snovi, pomagamo si s piktogrami, H-in P-stavki !
4. Presojamo tveganje, ne samo in zgolj nevarne lastnosti snovi !
5. Preventiva je boljša kot kurativa ali strup ni enak strupu !
6. **Poznamo poti vnosa nevarnih snovi ... in osnove toksikologije !**

Iz osnov **toksikologije** (vede o strupih → preučuje škodljiv vpliv snovi na org.):

Absorpcija: sposobnost kemikalije, da vstopi v krvni obtok

način/pot
vnosa

Učinek odvisen od načina oz. poti vnosa! Itd.

Kemijska varnost v učnih načrtih - vertikala

oš

VIO	1. (1.-3.r.)	2. (4.-6.r.)	3. (7.-9.r.)
Predmeti	Spoznavanje okolja	Naravoslovje in tehnika Naravoslovje	Kemija IP: Poskusi v kemiji
Cilji / vsebine	Učenke/-ci: → vedo, da obstajajo nevarne snovi (strupene, vnetljive, eksplozivne, jedke, okolju nevarne) → spoznajo osnovne „oznake“ za nevarne snovi in razumejo njihov pomen	Učenke/-ci: → prepoznajo, razložijo pomen „simbolov“ za nevarne snovi in ustrezno ravnajo s temi snovmi, ustrezna zaščita	Učenke/-ci: → poglobljajo poznavanje nevarnih lastnosti snovi, označevanje in ravnanje z njimi IP: → osnove toksikologije

SŠ (kemija): Osnove toksikologije, kemijska varnost v lab. itd.

Intuitivna toksikologija

- ljudje so od nekdaj bili **intuitivni toksikologi**, zanašajoč se na svoja čutila za zaznavo škodljivih, nevarnih snovi...v hrani, vodi, zraku...
- a čutila niso (bila) zadostna → **razvoj toksikologije in znanosti ocenjevanja tveganja**
- temeljenje na posploševanju in sodbah pri pretvarjanju podatkov, ki veljajo za živali (predvidevanjih) → **subjektivnost in intuitivnost** ter razlike med toksikologi (iz različnih krogov) in uradniki – zakonskih presojevalcev
- problemi **komunikacije tveganja** in kontroverznosti : omejitve ocenjevanja tveganj in nestrinjanje med strokovnjaki ter napačna razumevanja v javnosti...

„ZAPOVEDI“ KEMIJSKE VARNOSTI ZA VSE

1. Začelo se je s Paracelsus-om ali paradoks strupa... in danes vemo več !
2. Snovi/kemikalije: naravne ali nenaravne, vse so lahko nevarne !
3. Poznamo nevarne lastnosti snovi, pomagamo si s piktogrami, H-in P-stavki !
4. Presojamo tveganje, ne samo in zgolj nevarne lastnosti snovi !
5. Preventiva je boljša kot kurativa ali strup ni enak strupu !
6. Poznamo poti vnosa nevarnih snovi ... in osnove toksikologije !
7. **Usmerimo pozornost na problematična področja kemijske varnosti !**

Kemijska varnost in namenjanje posebne pozornosti:

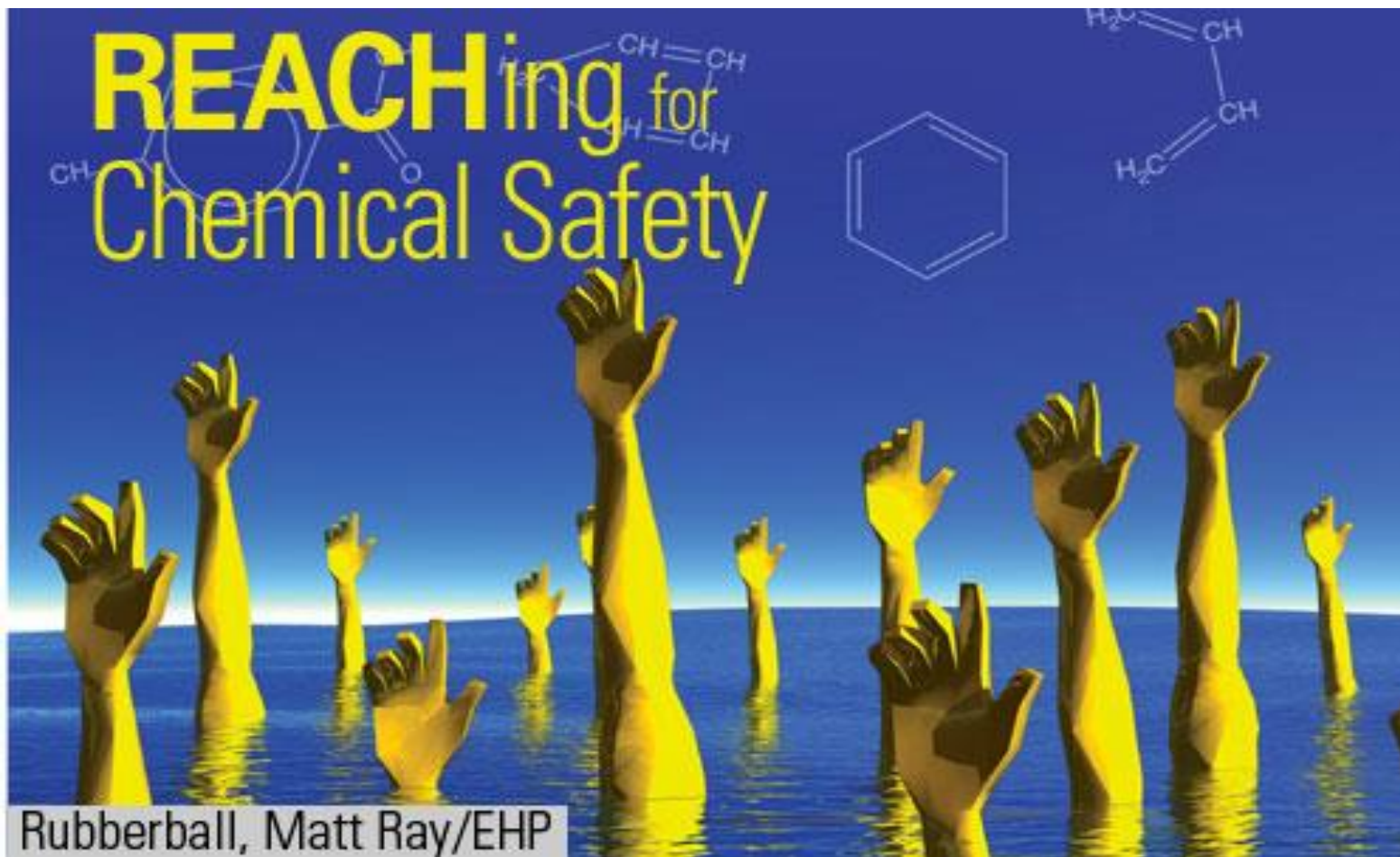
- CMR (carcinogenic, mutagenic chemicals and chemicals toxic for reproduction) snovem
  - EDC (endocrine disrupting chemicals) snovem
- PBT (persistent, accumulative, toxic chemicals) snovem
  - zaviralcem gorenja (flame retardants)
  - NANOVARNOSTI...

„ZAPOVEDI“ KEMIJSKE VARNOSTI ZA VSE

1. Začelo se je s Paracelsus-om ali paradoks strupa... in danes vemo več !
2. Snovi/kemikalije: naravne ali nenaravne, vse so lahko nevarne !
3. Poznamo nevarne lastnosti snovi, pomagamo si s piktogrami, H-in P-stavki !
4. Presojamo tveganje, ne samo in zgolj nevarne lastnosti snovi !
5. Preventiva je boljša kot kurativa ali strup ni enak strupu !
6. Poznamo poti vnosa nevarnih snovi ... in osnove toksikologije !
7. Usmerimo pozornost na problematična področja kemijske varnosti !
8. **Zvišajmo raven kemijske varnosti, doma in na delovnih mestih !**

Uredba REACH (Registraciji, Evalvaciji, Avtorizaciji in omejevanju Kemikalij)
v celoti v uporabi **1. junija 2008** - za vse nevarne in nekatere nenevarne snovi

Naš skupni cilj: VARNO RAVNAJMO Z NEVARNIMI SNOVMI

European Agency
for Safety and Health
at Work

Healthy Workplaces
MANAGE DANGEROUS
SUBSTANCES 2018-19

ABOUT THE TOPIC

TOOLS AND PUBLICATIONS

GET INVOLVED

CAMPAIGN

About the topic

What is the issue?

Workers are exposed to dangerous substances in many European workplaces. Such exposures are more common than most people...

Why is it so important to manage dangerous substances at work?

An unacceptable number of workers are exposed to dangerous substances at work

News

22/10/2018

> Get involved in the European Week for Safety and Health at Work, 22-26 October 2018!

19/10/2018

> Sharing solutions to reduce the risks from carcinogens

Tweets

_OSHA ready to speak

KEMIJSKA VARNOST z NAPO-m!

Film: NAPO V ... NEVARNOST: KEMIKALIJE!

Sekvence:

- Kemijska tveganja na delovnem mestu - Eksplozivno
- Škodljivo
- Dražilno
- Vnetljivo
- Jedko
- Strupeno, CMR
- Nevarno za okolje
- Konec – plini pod tlakom

Izdelana tudi vsebinsko-didaktična gradiva!

Film: NAPO DOGODIVŠČINE

- Opozorilne napise je treba prebrati
- Vsak izdelek ima svojo embalažo

Film: NAPO ... PRI TVEGANIH OPRAVILIH

- Oceni tveganje!
- Opredeli neznano!
- Ukrepij!

„ZAPOVEDI“ KEMIJSKE VARNOSTI ZA VSE

1. Začelo se je s Paracelsus-om ali paradoks strupa... in danes vemo več !
2. Snovi/kemikalije: naravne ali nenaravne, vse so lahko nevarne !
3. Poznamo nevarne lastnosti snovi, pomagamo si s piktogrami, H-in P-stavki !
4. Presojamo tveganje, ne samo in zgolj nevarne lastnosti snovi !
5. Preventiva je boljša kot kurativa ali strup ni enak strupu !
6. Poznamo poti vnosa nevarnih snovi ... in osnove toksikologije !
7. Usmerimo pozornost na problematična področja kemijske varnosti !
8. Zvišajmo raven kemijske varnosti, doma in na delovnih mestih !
9. **Nenamerne in namerne zastrupitve ali poskrbimo za kemijsko varnost otrok**

Zakaj so otroci potrebni večje pozornosti KV?

Nenamerne (naključne) „zastрупitve“ z nevarnimi snovmi:

- mlajši otroci (starost 1 – 5 let) → **v upadu**
- > zastрупitev v domačem okolju (kuhinja, kopalnica)

Namerne zastрупitve (zlorabe):

- najstniki (starost 15 – 19 let) → **v porastu**
- vzroki: etanol itd. in vedno nova presenečenja...

Poznate: Tide pods challenge?

Laundry pods latest target of teenage dares <https://www.youtube.com/watch?v=5mcTJFmeC6A>

„ZAPOVEDI“ KEMIJSKE VARNOSTI ZA VSE

1. Začelo se je s Paracelsus-om ali paradoks strupa... in danes vemo več !
2. Snovi/kemikalije: naravne ali nenaravne, vse so lahko nevarne !
3. Poznamo nevarne lastnosti snovi, pomagamo si s piktogrami, H-in P-stavki !
4. Presojamo tveganje, ne samo in zgolj nevarne lastnosti snovi !
5. Preventiva je boljša kot kurativa ali strup ni enak strupu !
6. Poznamo poti vnosa nevarnih snovi ... in osnove toksikologije !
7. Usmerimo pozornost na problematična področja kemijske varnosti !
8. Zvišajmo raven kemijske varnosti, doma in na delovnih mestih !
9. Nenamerne in namerne zastrupitve ali poskrbimo za kemijsko varnost otrok
- 10. Kemijska varnost (ne kemofobija) kot del naravoslovne pismenosti !**

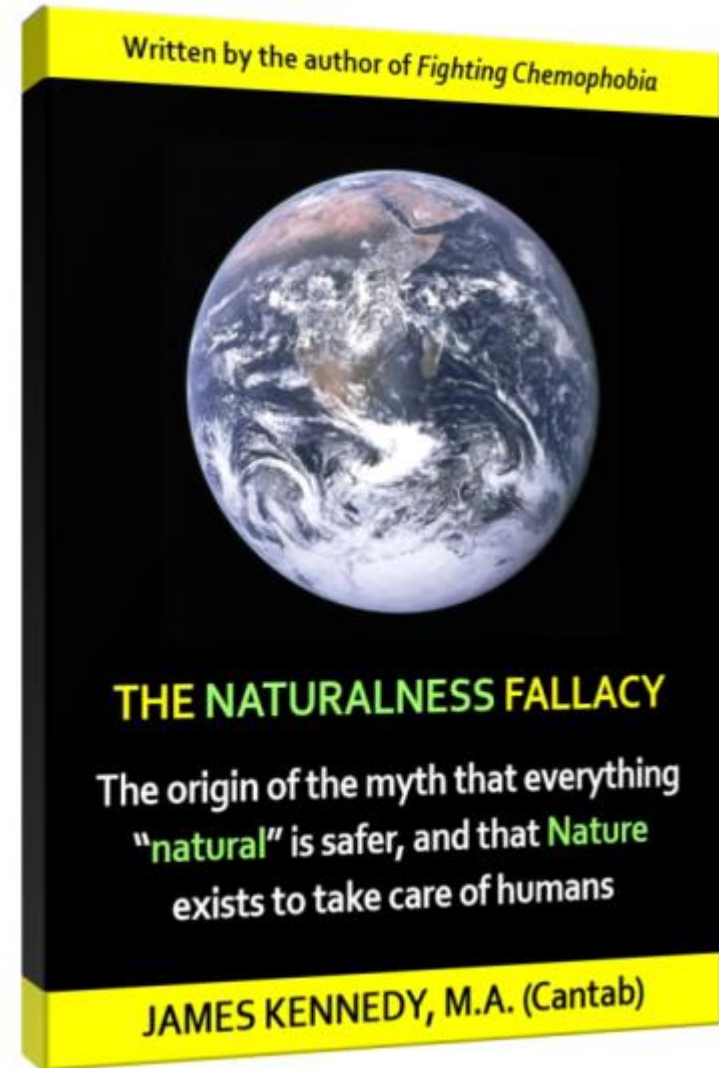
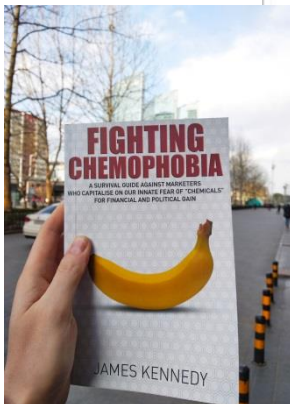
Kemofobija in miti!?

Fighting Chemophobia

The story of how we became afraid of
chemicals and what to do about it

James Kennedy

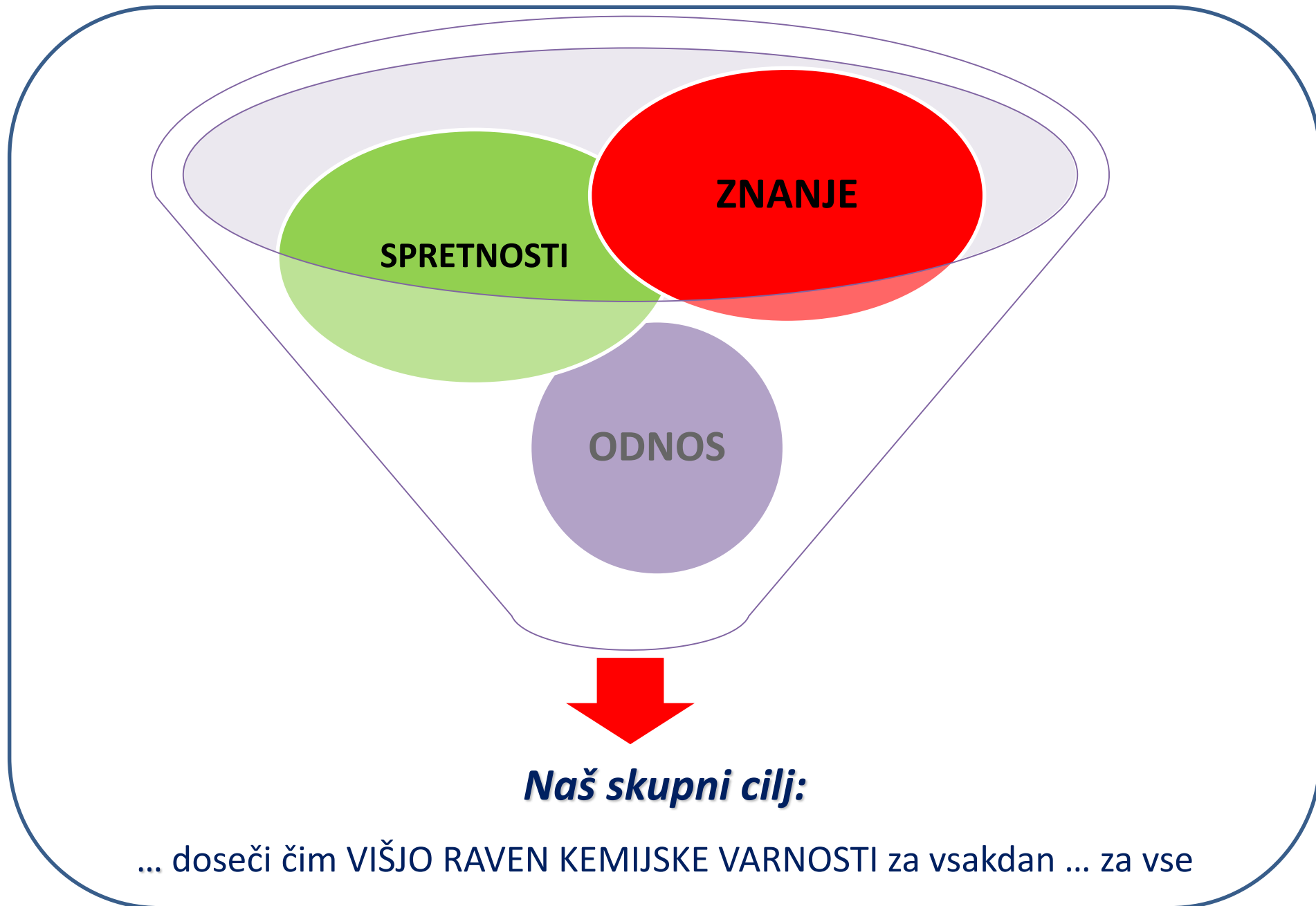

KAJ JE KEMIJSKA VARNOST?

Kemijska varnost je **ustrezno ravnanje s snovmi,**
ki so lahko potencialno nevarne, da bi bilo
tveganje za naše zdravje in okolje čim manjše.

Naš skupni cilj:

... doseči čim VIŠJO RAVEN KEMIJSKE VARNOSTI za vsakdan ... za vse

Primer za kemijsko varnost?

Kje se začne kemijska varnost?

Hvala za pozornost!